

Sjekkliste ved vanskelige klinisk-etiske avgjørelser

Side 1 av 2

Dokument ID:
I.6.2.10-1Godkjent dato:
23.08.2024Gyldig til:
23.08.2026Revisjon:
3.00

Virksomhetsstyring/Kvalitet og pasientsikkerhet/Klinisk etisk komité

Gode klinisk-etiske avgjørelser avhenger av god dialog med pasient/pårørende, og av tydelig rolle- og oppgavefordeling, også før en situasjon er blitt vanskelig. Klinisk-etiske avgjørelser kan være lite egnet for retningslinjer, og må kunne revurderes i tråd med klinisk utvikling. Sjekklisten bidrar til et rasjonelt beslutningsgrunnlag ved å støtte klinikerens etiske resonnerement.

- 1) **Hvem bør bli hørt i vurderingen?**
 - a) Pasienten.
 - b) Pårørende hvis pasienten samtykker, eller ved manglende samtykkekompetanse
 - c) Flerfaglig behandlingsteam eller andre som kan uttale seg om hva som er til pasientens beste.
- 2) **Hva er relevante fakta i saken? Har man tilstrekkelige kliniske opplysninger for beslutningen?**
- 3) **Hva er det etiske dilemmaet i saken? Hvilke handlingsvalg foreligger?**
- 4) **Hvem er i størst grad berørt av avgjørelsen som skal tas?**
 - a) Ranger de viktigste partene i saken
- 5) **Juridisk diskusjon - sentrale juridiske moment**
 - a) Hva er det rettslige grunnlaget i saken. For innføring, se bakerst i dokumentet.
- 6) **Etisk diskusjon – mulige sentrale etiske verdier/prinsipper/rettigheter å vurdere**
 - a) På hvilken måte ivaretar handlingsvalgene pasientens livskvalitet?
 - b) På hvilken måte bevares pasientens verdighet?
 - c) Hvilket handlingsvalg gir sannsynligvis best mulig konsekvenser og færrest negative konsekvenser for de berørte parter i gitte situasjon?
 - d) Er behandlingsvalget rettferdig, dvs. kan/vil vi gi alle andre i liknende situasjon samme behandling?
 - e) Ivaretar handlingsvalget prinsippet om å ikke påføre skade?
 - f) Finnes det noen tidligere etisk relevante eksempler fra praksis vi er rimelig enige om kan brukes som moralsk målestokk (negativt – positivt) for denne saken?
- 7) **Oppsummering, beslutning og dokumentasjon**
 - a) De ulike argumentene oppsummeres, veies mot hverandre.
 - i) Er det enighet om en beslutning? Hvem er ansvarlig for avgjørelsen som skal tas?
 - ii) Er det behov for ekstern beslutningsstøtte (for eksempel Klinisk etikkkomité)?
 - b) Er konklusjonen endelig, eller skal den revurderes? I tilfelle når og hvor ofte?
 - c) Har pasient og pårørende forstått hva beslutningen innebærer?
 - d) Journalføring: Hvem – Hva – Hvor? [Helsepersonelloven §§ 39 og 40](#) og [Forskrift om pasientjournal](#).
 - e) Hvem er ansvarlig for beslutningen som skal gjøres?

Aktuelt lovverk:

Pasienten har rett til nødvendig helsehjelp. [Pasientrettighetsloven, § 2-1b](#).

All helsehjelp må være faglig forsvarlig og omsorgsfull. [Spesialisthelsetjenesteloven §2-2](#) og [Helsepersonelloven kapittel 2, § 4](#).

Pasienten har rett til medvirkning og informasjon. [Pasientrettighetsloven kapittel 3](#).

Pasienten skal som hovedregel samtykke til helsehjelp. [Pasientrettighetsloven kapittel 4](#).

For øvrig gir Nasjonal veileder [Beslutningsprosesser for begrensning av livsforlengende behandling hos alvorlig syke og døende](#) god hjelp i arbeidet.

Utarbeidet av:
Klinisk etikk-komitéFagansvarlig:
Klinisk etikk-komité SSHFGodkjent av:
**Susanne Miriam Sørensen
Hernes**

 SØRLANDET SYKEHU	Sjekkliste ved vanskelige klinisk-etiske avgjørelser				Side: 2 Av: 2
Dokument-id: I.6.2.10-1	Utarbeidet av: Klinisk etikk-komité	Fagansvarlig: Klinisk etikk-komité SSHF	Godkjent dato: 23.08.2024	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 3.00

Virksomhetsstyring/Kvalitet og pasientsikkerhet/Klinisk etisk komité

Referanser for utfyllende lesning:

For utfyllende kommentarer til Pasientrettighetsloven, se for eksempel:

Syse, A. (2009). *Pasientrettighetsloven : med kommentarer* (3 ed.). Oslo: Gyldendal akademisk

For utfyllende kommentarer til etisk drøfting, se for eksempel:

Ruyter, K. W., Førde, R., & Solbakk, J. H. (2007). *Medisinsk og helsefaglig etikk* (2. utg. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk

Klinisk etikkomité (KEK) kan kontaktes for råd. Kontaktinfo leder KEK: olav.sovik@sshf.no